

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, 06 GRU. 2019

DRP.II.40411.36.2019.AR

**Pani
Barbara Popielarz
Wiceprzewodnicząca Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych**

Barbara Popielarz

W nawiązaniu do petycji złożonej przez Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Poland oraz Fundację Polska Debataje w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w dniu 7 października 2019 r. w sprawie rozwiązań ułatwiających młodym rozpoczęcie kariery zawodowej chciałbym podziękować za zwrócenie uwagi na sytuację młodych osób na rynku pracy oraz osób dopiero wchodzących na ten rynek.

Ministerstwo zdaje sobie sprawę, że pomimo bardzo dobrej sytuacji na rynku pracy w Polsce, wciąż wskaźnik dotyczący zatrudnienia młodych pozostaje niższy niż osób w wieku produkcyjnym. Optymizmem napawa fakt, że z roku na rok stopa bezrobocia młodych ludzi spada. Według danych Eurostat stopa bezrobocia młodzieży (15-24 lata) wyniosła w 2018 r. w Polsce 11,7% wobec 20,8% w 2015 r. W lipcu br. wskaźnik ten wyniósł 10,0%.

Chciałbym podkreślić, że młodzież jest obiektem szczególnego zainteresowania Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, który na bieżąco monitoruje problem bezrobocia w tej grupie wiekowej oraz podejmuje działania na rzecz poprawy sytuacji tej grupy bezrobotnych. Osoby młode mogą na bieżąco korzystać, na zasadach ogólnych, z szerokiego spektrum wsparcia określonego w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1482, z późn. zm.), a także wziąć udział w formach wsparcia dedykowanych wyłącznie osobom młodym oraz pracodawcom zatrudniającym osoby młode. Na uwagę zasługuje fakt, że na przestrzeni ostatnich 5 lat młodzi do 25 r. ż. stanowili ok. 30% aktywizowanych bezrobotnych, co wymaga szczególnego podkreślenia zważywszy, że ich udział wśród bezrobotnych był ponad dwukrotnie niższy. Podobna sytuacja dotyczyła bezrobotnych do 30 roku życia, którzy stanowili ok. 50% aktywizowanych i ok. 27% bezrobotnych.

Ważną inicjatywą na rzecz osób młodych jest niewątpliwie wdrożenie „Planu realizacji Gwarancji dla młodzieży” mającego na celu zapewnienie wszystkim osobom w wieku do 25

lat – którzy nie mają zatrudnienia, ani nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu – dobrej jakości oferty zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczenia do zawodu lub stażu w ciągu czterech miesięcy od utraty pracy lub zakończenia kształcenia formalnego. W latach 2014-2018 Gwarancjami dla Młodzieży objęto niemal 4,5 mln młodych osób.

Odnosząc się do poruszanej w petycji kwestii oferowania osobom młodym nieodpłatnych praktyk i staży, należy podkreślić, iż w polskim systemie prawnym nie występuje jednolita definicja praktyki ani stażu. Istnieje szereg aktów prawnych określających różne możliwości zdobywania doświadczenia zawodowego m.in. poprzez zatrudnienie, umowę cywilno-prawną, praktykę, staż, wolontariat. Przepisy prawne w przedmiotowym zakresie są rozdrobnione. Przykładowo wskazać można na ustawę z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich (Dz. U. z 2018 r. poz. 1244), ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, z późn. zm.), ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1482 z późn. zm.).

Jedynie staże, o których mowa w art. 53 ustawy o promocji zatrudnienia (...) realizowane są przez urzędy pracy. Staże te mają jednak charakter odpłatny, ponieważ w trakcie stażu uczestnikom wypłacane jest stypendium.

Staże oferowane przez urzędy pracy zarejestrowanym osobom bezrobotnym organizowane są też z uwzględnieniem wymagań Zalecenia Rady w sprawie ram jakości dla staży (2014/C 88, str. 1) i uwzględniają m.in. zawarcie pisemnej umowy w sprawie stażu, przydzielanie stażystom opiekunów, określenie praw i obowiązków stażysty i podmiotu oferującego staż (w tym informacji o stypendium), zapewnienie rozsądnego czasu trwania stażu, poświadczanie odbytego stażu. W Zaleceniu Rady w sprawie jakości staży zalecono Państwu Członkowskim podniesienie jakości staży – w szczególności w odniesieniu do treści dydaktycznych i treści szkoleniowych oraz warunków pracy – w celu ułatwienia przechodzenia z etapu edukacji, bezrobocia lub bierności zawodowej do etapu zatrudnienia.

Celem upowszechnienia Zalecenia Rady Polskie Stowarzyszenie Zarządzania Kadrami i przy udziale zrzeszonych z PSZK pracodawców opracowało i zatwierdziło Polskie Ramy Jakości Staży i Praktyk wykorzystywane przez zrzeszone w PSZK firmy. Polskie Ramy Jakości Staży i Praktyk, będące pozalegislacyjną społeczną inicjatywą, mają na celu wyznaczanie najwyższych standardów w zakresie realizacji staży i praktyk w firmach. Polskie Ramy Jakości Staży i Praktyk dostosowano do postanowień Zalecenia Rady.

Konieczne jest zwrócenie uwagi, że większość postulatów z Zalecenia Rady w sprawie ram jakości staży w polskim porządku prawnym wypełnia już ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich.

Praktyki te realizowane są na podstawie umowy cywilno-prawnej zawieranej pomiędzy pracodawcą i absolwentem bez pośrednictwa innych podmiotów, w tym urzędów pracy. Praktyka taka nie może trwać dłużej niż 3 miesiące, może być odpłatna lub nieodpłatna.

Minister właściwy ds. pracy wraz z ministrem właściwym ds. rozwoju regionalnego zapewnili, iż wszystkie podmioty ubiegające się o dofinansowanie z EFS na staże i praktyki w ramach POWER – są zobowiązane do stosowania standardów Europejskiej Ramy Jakości Praktyk i Staży. Rodzaje wsparcia z EFS dla osób młodych zostały określone w:

1) Osi I Programu Operacyjnego Wiedza – Edukacja - Rozwój pn. Osoby młode na rynku pracy,

2) Dokumenty: „Szczegółowy Opis Priorytetów POWER”.

Zapisy tych dokumentów są obowiązujące dla Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczących dla POWER organizujących konkursy na rzecz aktywizacji osób młodych w ramach tego programu operacyjnego.

Podsumowując, trudno nie zgodzić się z postulatem, aby generalną zasadą była odpłatność za świadczoną pracę w ramach różnego rodzaju praktyk i staży odbywanych na wolnym rynku. Jednak ustawa o praktykach absolwenckich dopuszcza odbywanie takiej praktyki nieodpłatnie. Obecnie sytuacja na rynku pracy jest bardzo dobra, więc osoby szukające możliwości zdobycia doświadczenia zawodowego mogą wybierać oferty płatne. Powstaje wątpliwość czy całkowite usunięcie możliwości odbycia bezpłatnej praktyki nie zaszkodzi potencjalnym praktykantom, ponieważ mogą być oni w ten sposób zupełnie pozbawieni możliwości zdobycia doświadczenia w niektórych firmach lub instytucjach.

Szczególną ostrożność należy zachować w obszarze praktyk studenckich będących częścią procesu dydaktycznego w trakcie kształcenia na wyższych uczelniach lub praktykach związanych ze zdobyciem uprawnień do wykonywania określonego zawodu.

Mam nadzieję, że powyższe wyjaśnienia uznają Państwo za pomocne i wyczerpujące.

Z poważaniem
Jarosław Sura